

אחד מבין שני הסימנים.

גמרא

תנו רבנן: מהפסוק "והזה מדם החטאת" למדים שההזאה נעשית מגופו של הטאת עצמה ולא בכלי⁽⁹⁴⁾ או באצבע.

הא כיצד נעשית הזאה זו?

אוחז בראש ובגוף, ומזה על קיר המזבח, ולא על קיר הכבש, ולא על קיר היבל, ולא על קיר אולם. ואיזהו קיר המזבח שעליו היה

ואוחז בעוף, ומזה מודמה על קיר המזבח למטה מחוט הסיקרא, ואחר ההזאה היה מקרב ודוחק⁽⁹²⁾ את מקום מליקתו למזבח, ואז שירי הדם היה מתמצה נסחט, ויורד על היסוד.

חטאת העוף, אין עולה למזבח אלא דמה, וכולה⁽⁹³⁾, כל בשרה מלבד הדם, היתה לכהנים.

93. כתב הרמב"ם [פ"ב ממעילה ה"ו] שחטאת העוף שהיזה דמה מוראתה ונוצתה אסורים בהנאה [ואין בהם מעילה] ודבריו צריכים ביאור, הלא הזאת דם חטאת העוף מתירה הכל לכהנים וכמבואר כאן במשנה ומדוע מוראה ונוצה אסורים.

והכסף משנה ציין מקור לרמב"ם מסוף מסכת תמורה שמבואר שם שמוראה ונוצה אסורים, ותמהו עליו כל האחרונים שדברי הגמרא שם אמורים בעולת העוף שנאמר בה להשליך את המוראה והנוצה לבית הדשן ולכך הם אסורים בהנאה. אך הרמב"ם הלא פוסק זאת בחטאת העוף. וחטאת התמעטה בתורת כהנים שאין בה דין השלכה למוראה ונוצה. ומדוע הם אסורים. והרש"ש בסוף תמורה כותב שלרמב"ם יש גירסא אחרת.

ובראב"ד בתורת כהנים כתה שמוראה של חטאת העוף אוכלה הכהן אם ירצה. הרי שמותרת לכהנים. ויש חידוש נוסף בדבריו שכתב אם ירצה. אך אינו מחוייב לאכלה ואינו עובר בכל תותירו.

94. כך פירש רש"י שהדרשה באה למעט כלי וצריך הזאה מהעוף עצמו. ותמוה בזה שהגמרא בפרק דם חטאת [צב ב] מסתפק אם אפשר להזות דם חטאת העוף מכלי, ולא הזכירו דרשה

אחד, ממילא מליקת סימן שני מכיון שאינה נצרכת להכשר הקרבן קרויה הבדלה. והקשה רש"י הלא מספיק רוב סימן אחד לשחיטת עוף ואם כן אפילו סימן אחד שלם גם כן יחשב הבדלה [כיון שמספיק רוב] ותירץ רש"י שלכתחילה צריך סימן שלם ולכן גמר מליקת סימן ראשון אינה הבדלה. אך סימן שני אפילו לכתחילה אין צורך ולכן מליקתו קרויה הבדלה. אך דעת הרמב"ם ששחיטת עוף לכתחילה בשני סימנים. ואכן הרמב"ם מפרש שהבדלה בחטאת העוף אינה תלויה בסימנים. אלא בהפרדת הראש מהגוף. ובשיטה מקובצת כאן הקשה גם כן כקושיית רש"י שכיון שהכשר עוף ברוב סימן אחד איך מותר לגמור את הסימן. ותירץ שלכתחילה צריך סימן שלם. וחזר והקשה הלא כמו כן לכתחילה צריך שני סימנים [וכדעת הרמב"ם] ומדוע שני סימנים קרויים הבדלה.

ועל כן חזר בו ותירץ שסימן אחד מותר לגמור שסברא היא שמכיון שהתחיל יכול לגמרו.

92. כך פירש רש"י כאן שהמיצוי הוא על ידי דחיקת העוף לקיר המזבח. ועמד בזה הרש"ש שבמנחות [דף ב ב] לא פירש כך. אלא שסוחט את העוף והדם הולך למרחוק.